

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีแนวโน้มจะศึกษาต่อในระดับปริญญาที่สูงขึ้น หรือปริญญาโท ในทางกลับกันมีบัณฑิตจำนวนไม่น้อยที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาอื่นมีความต้องการจะศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีด้านกฎหมายอีกครั้ง เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาตนเอง หน่วยงาน/องค์กร อาจมีบางหน่วยงานที่ปกครองพนักงานแบบรุ่นพี่รุ่นน้อง หรือแบบเครือญาติ ที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันเดียวกัน ทำให้พนักงานที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอื่นที่ไม่มีชื่อเสียงหรือไม่ยอมรับจากสังคมเกิดปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน นับว่าเป็นอุปสรรคต่อการทำงาน ดังนั้น บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาที่ต่างไปจากกลุ่มจะเข้ากับพนักงานในหน่วยงานได้ยาก หรือพนักงานในหน่วยงาน/องค์กร ถูกเอารัดเอาเปรียบจากเพื่อนร่วมงานหรือนายจ้างของตน จึงทำให้เกิดความคิดจะศึกษาวิชาเกี่ยวกับด้านกฎหมาย ไว้เป็นเกราะป้องกันตนเองจากผู้อื่น แต่จะพบปัญหาว่าพนักงานส่วนใหญ่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาด้านวิชากฎหมายโดยตรง จึงไม่สามารถศึกษาต่อในระดับปริญญาโททางด้านกฎหมายได้

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จึงได้เปิดโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิต เพื่อตอบสนองความต้องการของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาอื่น ที่รับเฉพาะผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่โครงการระบุไว้ คือ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากสาขาอื่น (คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549, น. 14-16) มีจุดประสงค์เข้ามาศึกษาต่อทางด้านกฎหมาย จึงเป็นการเปิดโอกาสให้พนักงานได้เข้ามาศึกษาหาวิชาความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของกฎหมายเพื่อที่ตนเองจะได้นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และพัฒนาหน่วยงาน

ค่านิยมทางการศึกษาที่เกิดขึ้นเป็นค่านิยมที่ได้รับกันต่อ ๆ มาว่า ถ้าสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงจะได้การยอมรับจากสังคม มีเกียรติ เป็นที่น่าเชื่อถือ จึงทำให้เกิดค่านิยมทางการศึกษาขึ้น ครอบครัวและหน่วยงาน/องค์กร เป็นอีกส่วนหนึ่งที่มีส่วนช่วยส่งเสริมด้านการศึกษาให้แก่บุคคลในครอบครัวและหน่วยงาน/องค์กรต่อมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2541) เนื่องจากว่าบุคคลเหล่านี้ได้รับประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง เช่น ภายในครอบครัว หน่วยงาน/องค์กร อาจมีบุคคลใดบุคคลหนึ่งภายในครอบครัว

หน่วยงาน/องค์กร ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้รับความชื่นชมหรือเป็นที่ยอมรับทั่วกัน เป็นต้น จึงทำให้สิ่งเหล่านี้เกิดเป็นค่านิยมต่อครอบครัวที่คิดจะส่งบุตรหลานไปศึกษาต่อ เพื่อสร้างชื่อเสียงให้กับสถาบันครอบครัว แม้กระทั่งหน่วยงาน/องค์กรยังต้องการพนักงานที่มีความรู้ ความสามารถ ในการทำงานเพื่อนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาหน่วยงาน/องค์กรให้ก้าวหน้าต่อไป และยังสร้างชื่อเสียงให้กับหน่วยงานอีกด้วย ปัญหาที่เกิดขึ้นกับบัณฑิตตามมา คือ ทำให้บัณฑิตเสียเวลาในการศึกษาที่สูงกว่าในระดับปริญญาตรี เรื่องค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาว่าจะคุ้มต่อการลงทุนหรือไม่ หรือการเรียนตามค่านิยมที่ไม่ได้เกิดจากความต้องการของบัณฑิตเอง

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นอีกสถาบันหนึ่งที่มีชื่อเสียงและเก่าแก่ที่สุดของประเทศไทยในด้านวิชากฎหมาย จึงทำให้พนักงานหรือบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาอื่นเข้ามาศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง เมื่อสำเร็จการศึกษาจากโครงการนี้บัณฑิตจะมีศักดิ์และสิทธิ์ เป็นนิติศาสตร์บัณฑิต แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จึงทำให้เกิดค่านิยมทางการศึกษาในเรื่องของสถาบันที่ต้องการศึกษาในสถาบันที่มีชื่อเสียงเท่านั้น เพื่อจะได้รับการยอมรับจากสังคม และบุคคลรอบข้าง เหตุนี้เองจึงเป็นแรงจูงใจต่อการเข้าศึกษาต่อด้านกฎหมายของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงมีความต้องการศึกษาถึงแรงจูงใจของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาอื่นมาแล้ว ว่าบัณฑิตแต่ละคนมีแรงจูงใจที่แท้จริงในการเข้ามาศึกษาระดับปริญญาตรีอีกครั้ง

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจความก้าวหน้าและการยอมรับทางสังคม ในการศึกษาต่อโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิต
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากรและสถานภาพการทำงานกับแรงจูงใจในการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิต

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาอื่นต่อการศึกษาโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิต โดยมีตัวแปรที่จะศึกษา คือ

ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส วุฒิการศึกษา สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา สถานภาพการทำงาน รายได้ อายุการทำงาน แหล่งทุนสนับสนุน

ตัวแปรตาม ได้แก่ การทำงาน การย้ายหรือการเปลี่ยนงาน อัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น การพัฒนาตนเอง ความก้าวหน้าในงาน แรงจูงใจของบุคคลทางสังคม ชื่อเสียงของสถาบัน การเรียนด้านนิติศาสตร์ การยอมรับจากสังคม

ขอบเขต แนวคิด ทฤษฎีประกอบด้วย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ แนวคิดของค่านิยมทางการศึกษา ความเป็นมาและหลักสูตรนิติศาสตร์ภาคบัณฑิต

ขอบเขตด้านประชากร

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเฉพาะนักศึกษาระดับปริญญาตรีโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิตมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ที่รหัสประจำตัวนักศึกษาขึ้นต้นด้วย 49 จำนวน 550 คน

นิยามศัพท์ในการศึกษา

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน จึงได้กำหนดความหมายของนิยามศัพท์เฉพาะ ที่ใช้ในการศึกษานี้ไว้ ดังนี้

1. แรงจูงใจ หมายถึง เหตุผลที่เป็นตัวชักนำหรือกระตุ้นให้นักศึกษาตัดสินใจเข้าศึกษาในหลักสูตรนี้
2. ค่านิยมของนักศึกษา หมายถึง ความเชื่อ ความรู้สึก ที่เกิดขึ้นแบบไม่มีเหตุมีเหตุของนักศึกษาที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่า เป็นผู้ที่มีเกียรติ ศักดิ์ศรี

มีความรู้และความสามารถ และมีความเชื่อต่อสังคมว่ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นสถาบันแห่งความน่าเชื่อถือ

3. โครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิต หมายถึง หลักสูตรของคณะนิติศาสตร์ ที่รับเฉพาะผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาอื่น ในระดับปริญญาตรีที่ไม่ใช่คณะนิติศาสตร์

4. บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอื่น หมายถึง นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาค้นเป็นบัณฑิตในสถาบันอื่นที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในการศึกษาจะใช้คำว่า นักศึกษาแทนคำว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาอื่น

5. นักศึกษาชั้นปีที่ 2 หมายถึง นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในโครงการนิติศาสตร์ภาคบัณฑิตปีการศึกษาที่ 1 สาเหตุที่เรียกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 เนื่องจากว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอื่น ได้ศึกษาวิชาพื้นฐานจากสถาบันเดิมมาก่อนแล้ว

6. การเลือกประกอบอาชีพ หมายถึง เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วบัณฑิตสามารถเลือกอาชีพตามความต้องการ ตามความรู้และความสามารถของตน